

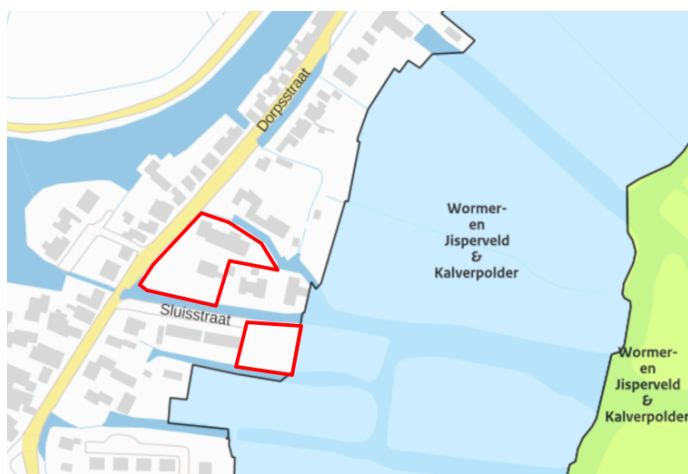
cliënt:	Wormerwonen
contact:	dhr. J. van Nimwegen
adres:	Papiermakerstraat 1 1531 NA Wormer
omschrijving:	Update Quicksan flora en fauna & stikstofdepositieberekening Dorpstraat 68 en Sluisstraat te Oostknollendam
van:	ir. Linda Dresmé
datum:	2 februari 2017

Geachte meneer Van Nimwegen,

Hiermee ontvangt u de briefrapportage aangaande de update van de Quicksan flora en fauna die is uitgevoerd in de zomer van 2016 en de stikstofdepositieberekening op basis van het rekenprogramma AERIUS van het ministerie van Economische Zaken. Het gaat om de nieuwbouw van 21 rijwoningen en een vrijstaande woning ter plaatse van Dorpsstraat 68 en Sluisstraat te Oostknollendam. In afbeelding 1 is te zien dat deze locatie direct naast het Natura 2000-gebied Wormer-en Jisperveld & Kalverpolder is gelegen.

Uit de Quicksan flora en fauna van 3 augustus 2016¹ is naar voren gekomen dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn op het Natura 2000-gebied, behoudens de nog niet berekende stikstofdepositie. In de gebruiksfase van de woningen zullen 22 woningen worden verwarmd met CV-ketels, wat een verhoogde uitstoot van stikstof als gevolg heeft. Voorliggende rapportage beschrijft de stikstofdepositieberekening op het aangrenzende Natura 2000-gebied en geeft uitsluitel aangaande de mogelijke effecten van stikstofdepositie en of in dit kader een ontheffing of melding nodig is. Daarnaast wordt bekeken of de conclusies van de Quicksan flora en fauna nog voldoen aan de Wet natuurbescherming, welke op 1 januari 2017 in werking is getreden.

Afbeelding 1: Natura 2000-gebieden nabij plangebied Dorpsstraat 68 en Sluisstraat te Oostknollendam (plangebied aangegeven in rood, bron: Aeries, min EZ.)

¹ Dresmé, L. 2016. Quicksan flora en fauna Dorpsstraat 68 & Sluisstraat te Oostknollendam.

Eerst volgt een algemene beschrijving van de PAS. Daarna worden de uitgangspunten besproken van de stikstofuitstoot van de 22 woningen. De uitgangspunten zijn gebruikt als invoergegevens in de berekening van AERIUS. Ten slotte zijn de resultaten beschreven en is geconcludeerd of sprake is van een meldingsplicht of ontheffingsplicht op basis van de berekening van AERIUS. Voorts is een samenvatting gegeven van de Wet natuurbescherming en beschreven wat dat betekent voor het projectgebied.

Waarom een stikstofbeleid?

In Nederlandse natuurgebieden met de status Natura 2000-gebied, zijn problemen met de stikstofdepositie. Door onder andere het verkeer, landbouw en industrie komen onbedoeld meststoffen (ammoniak en stikstofoxiden) via de lucht op kwetsbare natuurgebieden neer. Planten zoals gras en brandnetels profiteren van de meststoffen en nemen in massa toe. Het grootste deel van deze plantensoorten hebben deze specialisatie niet, kunnen niet zo snel meegroeien en worden verdrongen. De botanische soortenrijkdom neemt af. Het aanhoudende overschot aan meststoffen heeft effecten op het hele ecosysteem. Zo verandert bijvoorbeeld de samenstelling van bodemlarven en rupsen, zodat broedvogels niet het juiste voedsel kunnen vinden voor hun nakomelingen.

Steeds meer vogelsoorten verdwijnen en de biodiversiteit neemt af. Om kwetsbare soorten een toekomst te blijven geven is het daarom van belang dat de uitstoot van stikstof wordt teruggedrongen. Dat gebeurt ook door efficiëntere verbrandingsmotoren en innovaties op het gebied van filters en rookgaswassen. De uitstoot van stikstof daalt daarmee in Nederland ongeveer 100 mol/ha/jaar. Een deel van die afname in de stikstofuitstoot wordt als gebruiksruimte beschikbaar gesteld voor economische groei.

De landelijke normen

De stikstofdepositie wordt per inrichting/ project berekend op basis van een rekenmodel dat door de overheid beschikbaar is gesteld: AERIUS. Hierin worden onder andere coördinaten van de inrichting en de hoeveelheden van de stikstofuitstoot ingevoerd. Het resultaat is een kaart en de berekende stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden. Het bevoegde gezag toetst aan de volgende normen of er een vergunningplicht is:

- Is de depositie groter dan 1 mol/ha/jaar → vergunningplicht
- Is de depositie kleiner dan 1 mol/ha/jaar → geen vergunningplicht
- Tussen de 0,05 mol en de 1 mol/ha/jaar → alleen melding nodig, tenzij er geen ontwikkelruimte beschikbaar is.
- Kleiner dan 0,05 mol/ha/jaar → geen melding nodig (onderzocht op basis van een berekening)

Economische ontwikkeling

Een deel van de jaarlijkse landelijke verlaging in stikstofdepositie komt ten goede aan economische ontwikkeling en wordt (1) depositieruimte voor ontwikkelingen kleiner dan 1 mol genoemd; en (2) ontwikkelingsruimte voor ontwikkelingen boven 1 mol/ha/jaar genoemd. De depositieruimte en ontwikkelingsruimte wordt vastgesteld door de provincies. Niet alleen de hoeveelheid aan uit te geven vergunningen passend binnen de ontwikkelingsruimte, maar ook aanvullende voorwaarden worden door de provincies in beleidsregels vastgelegd. Om ongewenste situaties te voorkomen, dienen inrichtingen binnen een bepaalde periode ook gebruik te maken van de vergunning, zodat ongebruikte ontwikkelingsruimte wordt voorkomen. De ontwikkelingsruimte wordt elke 6 jaar bepaald en staat toe dat bedrijven boven de 1 mol/ha/jaar mogen starten-uitbreiden. De bedrijven die onder 1 mol blijven worden niet belemmerd.

Uitgangspunten

Een toename van stikstofuitstoot zal het gevolg zijn van de verwarming van woningen en door een toename van verkeer. Het verkeer en centrale verwarming stoten voornamelijk de stikstoffen stikstofmonoxide en stikstofdioxide uit. Binnen enkele minuten wordt stikstofmonoxide omgezet in stikstofdioxiden. Het verkeer stoot ongeveer 3% van de totale ammoniakemissie uit (Compendium voor de leefomgeving, 2010) en dat is de reden dat ammoniak niet wordt meegenomen in luchtkwaliteitsonderzoeken met betrekking tot verkeer of andere verbrandingsgassen.

Om de effecten van de stikstofdepositie te beoordelen wordt een berekening uitgevoerd in het rekenprogramma Aeries. Hierna volgen de aannamen die zijn gedaan ten aanzien van de verwarming van de 21 woningen en het verkeer. Deze gegevens zijn ingevoerd als variabelen in het rekenprogramma Aeries.

Verwarming

Een CV-ketel gebruikt aardgas om de woning te kunnen verwarmen. Het uitgangspunt is een gemiddeld gasverbruik van 2000 m³ per woning bron: <http://www.energieleveranciers.nl/gemiddeld-energieverbruik>). De totale hoeveelheid gasverbruik is derhalve 44.000 m³ per jaar.

De verbruiksgegevens van het aantal m³ gas per jaar worden omgerekend naar het aantal kg stikstof per jaar. Een Cv-ketel gebruikt aardgas om de woning te kunnen verwarmen. 1 m³ gas (Groningen kwaliteit) gebruikt op basis van de samenstelling 8,43 Nm³ lucht (stoichiometrisch). Dit geeft een stoichiometrisch rookgasvolume van 7,7 Nm³ (droog). Bij een zuurstofovermaat van 3% wordt dit getal gecorrigeerd met $21 / (21 - 3) = 1,16667$. De concentratie NO_x bedraagt 70 mg/Nm³ (droog rookgas bij 3% zuurstof). De jaaremissie is als volgt berekend:

$$42.000 * 7,7 * 1,16667 * 70 = 37730754,6 \text{ mg/jaar } 37,7 \text{ kg stikstof per jaar.}$$

De uitstoot vindt plaats door middel van een emissiepunt (schoorsteen) op het dak op een hoogte van naar schatting 12 meter.

Verkeer

De emissie van het verkeer wordt in Aeries gemodelleerd als een lijnelement, waarbij de route naar de meest nabijgelegen ontsluitingsroute, in dit geval tot aan de rotonde welke buiten de woonwijk van Oostknollendam gelegen is (2,5 kilometer lang). Hierbij is uitgegaan van licht verkeer (auto's). De verkeersaantrekkende werking is het totaal aan netto-effect en dat is naar schatting 3 vervoersbewegingen per huishouden per etmaal en 63 vervoersbewegingen in totaal.

De emissie-getallen van de verwarming en het verkeer zijn ingevoerd in het rekenmodel van Aeries om de depositie te berekenen. In dit model wordt rekening gehouden met allerlei factoren zoals onder andere de dominante windrichting en de vegetatie in de omgeving die de stikstof op kan nemen.

Resultaten AERIUS

De ingevoerde gegevens en de resultaten zijn samengevat in bijgevoegde rapport, welke automatisch wordt gegenereerd door AERIUS. Alleen als de uitkomst boven de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jr uitkomt wordt dit beschreven in de rapportage van AERIUS. Indien de berekende resultaten lager uitkomen dan 0,05 mol wordt op de kaart geen Natura 2000-gebieden met overschrijding getoond (pagina 5). Geconcludeerd wordt dat geen sprake is van een meldingsplicht dan wel vergunningplicht.

Update Quicksan flora en fauna

De Wet natuurbescherming vervangt per 1-1-2017 de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. De wet heeft als doel het beschermen van flora en fauna, (natuur)gebieden en bossen.

De nieuwe Wet natuurbescherming bevat niet alleen regels ten aanzien van beschermde soorten flora en fauna en 'ruimtelijke ingrepen', maar ook andere onderwerpen zoals bezit en handel, gebiedsbescherming, houtopstanden, beheer en schadebestrijding.

Voor het project aan de Dorpstraat 68 en de Sluisstraat is alleen het onderwerp soortenbescherming relevant. Het onderdeel gebiedsbescherming is inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van de Natuurbeschermingswet 1998. Met de conclusies van de stikstofdepositie is vastgesteld dat effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

De grootste verandering in de Wet natuurbescherming betreft de soortbescherming. Een aantal soorten zijn nu niet meer beschermd, terwijl andere soorten juist zijn toegevoegd aan de lijst van beschermde soorten. De wet maakt onderscheid in soorten die beschermd zijn op basis van de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen (artikel 3.5 t/m 3.9) Europese Vogelrichtlijn (artikel 3.1 t/m 3.10) en andere soorten (artikel 3.10 en 3.11).

Europese soorten (bijlage IV Habitatrichtlijn, bijlage 1 verdrag Bonn en bijlage 2 verdrag van Bern)

Anders dan de Flora- en faunawet zijn de soorten die beschermd zijn op basis van het verdrag van Bern en Bonn gelijkgesteld aan de soorten die genoemd zijn in de Habitatrichtlijn. Deze (Europese) soorten zijn beschermd op basis van vergelijkbare verboden als de Flora- en faunawet, met het verschil dat individuen niet **opzettelijk**² mogen worden beschadigd. Het is niet toegestaan deze soorten **opzettelijk** te vangen, te verstoren of te doden. Ook is het niet toegestaan eieren te vernietigen, te rapen of te vervoeren. Beschermde planten uit deze categorie mogen niet **opzettelijk** worden geplukt of van hun groeiplaats worden verwijderd. Let op! Voor deze soorten geldt dat het niet is toegestaan vaste rust- of verblijfplaatsen **opzettelijk of niet**, te verstoren. Daarmee is het nog steeds noodzakelijk te onderzoeken of binnen een projectgebied sprake is van vaste verblijfplaatsen, zoals die van vleermuizen. Indien vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn is een ontheffing nodig.

Vogels

Alle in het wild levende vogels en hun eieren, mogen niet **opzettelijk** worden gevangen, beschadigd of verstoord. Voor algemene vogels, zoals merel of koolmees, geldt daarmee een milder beschermingsregime ten aanzien van vaste rust- of verblijfplaatsen. Het **niet opzettelijk** verstoren of beschadigen van vogels, hun eieren of nesten is immers niet verboden, omdat voor een individueel project geen effecten op populatieniveau zijn te verwachten (artikel 3.1, vijfde lid van de wet). Een ontheffing voor het verstoren van een nest van een merel is niet nodig, omdat deze verstoring niet van invloed is op populatieniveau. Wel geldt een zorgplicht en dat houdt in dat verstoring tot een minimum moet worden beperkt.

Let op! Een aantal vogelsoorten zijn beschermd op basis van het verdrag van Bern en Bonn. Voor deze soorten geldt dat nesten -tijdens het broeden of anderzijds als vaste rustplaats in gebruik zijn- niet (met of zonder opzet) mogen worden verstoord. Hiervoor geldt dus indirect een onderzoeksplicht. Voorbeelden van soorten die genoemd zijn in het verdrag van Bern en die veel voorkomen in de bebouwde kom zijn roodborst, winterkoning en pimpelmees. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart t/m 15 juli. Broeden begint enige tijd voor het leggen van het ei en eindigt nadat het nest niet meer wordt gebruikt. Sommige vogelsoorten hebben een tweede of derde leg.

²Met opzet wordt bedoeld: het willens en wetens met aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten.

Ook is de start en einde van het broeden en gebruik van het nest verschillend per vogelsoort. Daarmee dient rekening gehouden te worden. Soorten zoals steenuil (bijlage 2 verdrag van Bern) gebruikt het nest bijvoorbeeld het hele jaar als vaste rustplaats en is daarmee het hele jaar beschermd. Ook kunnen foerageergebieden rondom nesten onderdeel zijn van vaste verblijfplaatsen.

Activiteiten waarmee een van de verbodsbepalingen voor vogels wordt overtreden kan -uiteraard onder voorwaarden- worden toegestaan op basis van een door de provincie verleende ontheffing.

Opvallend is dat nesten van huismus en gierzwaluw niet specifiek beschermd zijn buiten het broedseizoen, terwijl deze op basis van de Flora- en faunawet wel jaarrond beschermd waren. De boerenzwaluw en huiszwaluw zijn wel genoemd in bijlage 2 van het verdrag van Bern en is daarmee wel jaarrond beschermd.

Andere soorten

In bijlage A en B van de Wet natuurbescherming is een lijst opgenomen van beschermde fauna respectievelijk flora. Deze soorten mogen niet **opzettelijk** worden gevangen, beschadigd, verstoord of gedood respectievelijk **opzettelijk** van hun groeiplaats worden verwijderd. Anders dan voor de Europese soorten, geldt een milder beschermingsregime: Vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten mogen **niet opzettelijk** worden verstoord of vernietigd. Bij wet zijn de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis die in en rondom gebouwen leven, vrijgesteld van de verboden. De provincies kunnen generieke vrijstelling verlenen door het aangeven van een lijst van vrijgestelde beschermde soorten voor ruimtelijke ingrepen (zoals sloop en nieuwbouw). Ook kan de provincie ontheffing verlenen voor:

- Het opzettelijk verstoren van individuen of vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten, bijvoorbeeld in het kader van het voorkomen van schade aan gewassen.
- Het opzettelijk verstoren van individuen of vaste rust- of verblijfplaatsen van soorten die niet zijn vrijgesteld bij provinciale verordening.

In de provincie Noord-Holland zijn alle diersoorten in de categorie 'andere soorten'³ vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen, behalve bunzing, mol en wezel.

In onderstaande tekstbox is aangegeven wat de verandering van wetgeving betekent voor het project.

In de zomer van 2016 is een vleermuisonderzoek⁴ uitgevoerd, waarbij geen verblijfplaatsen van vleermuizen zijn waargenomen. Hiermee is voldaan aan de onderzoeksplicht. Conform de Quickscan flora en fauna worden geen andere Europees beschermde soorten verwacht, behalve de broedvogels die kunnen worden verwacht in het projectgebied: roodborst, pimpelmees en winterkoning. Deze zijn genoemd in bijlage 2 van het verdrag van Bern. De nesten van deze soorten zijn daarom in het broedseizoen beschermd. Deze soorten maken elk jaar een nieuw nest, waardoor een nest alleen in het broedseizoen (globaal van 15 maart t/m 15 juli) beschermd is. Indien de heggen en struiken voor of na het broedseizoen wordt verwijderd, wordt overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen.

Van de soorten die niet zijn vrijgesteld in provincie Noord-Holland, wordt alleen de mol verwacht. Indien graafwerkzaamheden worden uitgevoerd kunnen gangen van de mol worden vernield, maar van opzettelijkheid is geen sprake. Indien met eventuele graafwerkzaamheden ten behoeve van de fundering van de woningen, een richting wordt opgewerkt wordt schade aan de mol zoveel als mogelijk voorkomen en is voldaan aan de bepalingen van zorgvuldig handelen in de wet, omdat met de werkzaamheden geen wezenlijke invloed uitgaat op de mol.

³ Behalve vogelsoorten

⁴ Dresmé, L. 2016. Briefrapportage nader onderzoek vleermuizen Dorpsstraat 68 te Oostknollendam

Conclusies

Onder de oude Flora- en faunawet moest al rekening worden gehouden met het broedseizoen omdat alle vogels tijdens het broeden zijn beschermd. Indien de heggen en struiken voor of na het broedseizoen worden verwijderd, wordt overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen. De enige soort die nu wel beschermd is en onder de Flora- en faunawet niet, is de mol. Indien met eventuele graafwerkzaamheden ten behoeve van de fundering van de woningen, een richting wordt opgewerkt wordt schade aan de gangen van de mol voorkomen en is voldaan aan de bepalingen van zorgvuldig handelen in de wet, omdat met de werkzaamheden geen wezenlijke invloed uitgaat op de mol.

Omdat de stikstofdepositie als gevolg van het gasverbruik en de verkeersaantrekkende werking van het plan verwaarloosbaar is ter plaatse van nabijgelegen beschermde natuurgebieden, is geen melding of ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming.

Indien u naar aanleiding van deze briefrapportage vragen hebt, kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Ir. Linda Dresmé
Middenduinerweg 81
2082 LC Santpoort-Zuid
06-47570615
Linda@dresmevandervalk.nl